

Posudek vedoucí magisterské práce

Katedra řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích FHS UK

Název práce: Činnosti a potenciál sociálních pracovníků v nemocnicích

Vedoucí práce: doc. Z. Havrdová, CSc.

Student: Bc. Andrea Ševicová

zaměření studia: řízení

rok ukončení studia: 2018

Téma práce vyrostlo z praktické potřeby autorky, která pracuje jako sociální pracovníce v nemocnici. Nejasnost vlastní role spolu s řadou námětů, jak by ráda svou profesi vedla k vyšší kvalitě, ji inspirovaly k tomu, zjistit, jak jsou na tom její kolegyně v jiných nemocnicích. Autorka tak odhalila oblast profese sociální práce, která u nás stále patří k málo zformovaným a standardizovaným, ačkoli má již dlouhou historii. S tím, jak autorka do tématu postupně pronikala, před očima vedoucí práce odborně rostla. Pracovala velmi důkladně, konzultovala s řadou odborníků, ověřovala si souvislosti, doplňovala zahraniční zdroje a výsledkem je poměrně ucelený přehled o situaci sociálních pracovníků v nemocnicích u nás, a to včetně jejich vnitřních napětí a možných potenciálů dalšího rozvoje.

Autorka formulovala cíl magisterské práce takto: „představit, jaká je podoba sociální práce v nemocnicích očima samotných sociálních pracovníků a jaký je potenciál sociální práce v nemocnicích očima sociálních pracovníků.“ Tohoto cíle podle mne dosáhla. Na základě analýzy relevantních definic se především přiklonila k tomu, pojímat sociální práci v nemocnici jako jednu z oblastí sociální práce. Jejím výchozím záměrem bylo zcela prakticky zmapovat, jaké činnosti sociální pracovníce v nemocnicích vykonávají a jaké by vykonávat chtěly. Díky mentální mapě, kterou si autorka na začátku svého postupu vytvořila, a také díky obtížím, s nimiž se setkala při oslovování sociálních pracovníků v nemocnici (a pracovníků na této pozici), se jí brzy začaly odkrývat konceptuální, legislativní i organizační nejasnosti, v nichž se sociální pracovníce v nemocnicích pohybují. To posléze prohloubilo její chápání tématu a ovlivnilo i výzkumný postup a následnou práci s produkovanými daty. Souběžně si

začala vyhledávat a načítat další publikace a výzkumné práce, a sáhla i k zahraničním studiím, týkajícím se postavení sociálních pracovníků v nemocnicích a její historie. Tak se jí podařilo doplnit a naplnit i teoretickou část práce.

Teoretická část práce je psána stručně a zhuštěně, ve snaze zachytit nejdůležitější momenty a historické souvislosti vývoje zdravotně sociální práce v ČR i ve světě ve vztahu k vývoji oboru sociální práce obecně. Autorka zde pracuje s relevantními zdroji českých autorů, jako je Brnula, Kodymová, Kuzniková a další. Ve snaze obsáhnout stručně co nejvíc z historie se tu ovšem autorka místy dopouští velkých časových skoků a jistých zkratek, je to však stále přijatelné. Následuje kapitola, která podobnými neduhy netrpí- představuje aktuální podobu sociální práce ve zdravotnictví, včetně dvou existujících linií vzdělávání a jejich variant, s nimiž se lze v nemocniční praxi setkat. V této kapitole autorka pojmenovává shody a rozdíly ve vzdělání podle Zákona č. 96/2004 Sb. a Zákona 108/2006 Sb., a ukazuje, jak jsou odlišně vymezeny kompetence a činnosti prováděné absolventy těchto dvou linií a jaké to má důsledky pro jejich pozici, znalosti a dovednosti. Dále se věnuje poznatkům z literatury týkajících se postavení sociálního pracovníka v multidisciplinárním týmu, činnostem sociálních pracovníků, bariérám a potenciálu sociální práce a znalostem, metodám a technikám, které sociální pracovníci využívají v praxi. V poslední kapitole teoretické části se autorka věnuje zdravotně sociální práci v některých jiných zemích, např. Německu či Austrálii „kvůli možné inspiraci ve vztahu k české sociální práci“. Teoretická část se opírá o dostačující počet zdrojů včetně cizojazyčných, odkazy jsou převážně správně provedeny, text je přehledný.

V empirické části je představen výzkum, který sestává ze dvou fází. V první fázi autorka využila dotazník vlastní konstrukce, který rozeslala do všech nemocnic a zkoumala počet pracovníků, vykonávajících sociální práci a jejich nejvyšší dosažené vzdělání. Současně zjišťovala ochotu účastnit se výzkumných rozhovorů. Z těchto nabídek pak záměrným výběrem, zohledňujícím velikost nemocnice, zřizovatele a region vybrala participanty k individuálním rozhovorům. Empirická část obsahuje všechny důležité informace k tomu, aby si čtenář mohl udělat představu o zvolených postupech, etice výzkumu, analýze dat, výsledcích. Velmi podrobně se autorka věnuje limitům výzkumu v kritické sebereflexi výzkumníka. Výsledky jsou prezentovány přehledně v samostatných podkapitolách, odpovídajících analytickým kategoriím a podkategoriím, které vznikly částečně tematickou

analýzou, částečně byly odvozeny z témat rozhovorů (např. postavení v multidisciplinárním týmu). Výsledky považuji za zajímavé, jsou dobře ilustrovány výpověďmi z rozhovorů a odhalují celou řadu témat ke změně. Následuje obsažná diskuse a doporučení, kde autorka zdůrazňuje kromě jiného dilemata, v nichž se sociální pracovníci v nemocnici nacházejí, větší rozvinutost a know how fakultních nemocnic v oblasti zdravotně-sociální práce a přimlouvá se za využití této situace ze strany okresních nemocnic. Potřebu supervize, s níž se setkala u participantů, navrhuje saturovat formou skupinové supervize pro pracovníky z více nemocnic, což mi připadá jako rozumný námět.

Celkově práci hodnotím jako velmi kvalitně zpracovanou. Oceňuji zejména to, že byla zpracována přemýšlivě, se zájmem porozumět souvislostem a proniknout jak do zkušeností z reálné praxe, tak do poznatků z literatury, v zájmu uceleného uchopení tématu. Autorka tak rostla se svým úkolem a projevila píli i talent k vědecké práci. Práce si zaslouží prezentaci na webové stránce katedry, případně i publikování některých výsledků formou článku. Navrhuji známku výborně.

K obhajobě navrhuji otázku: Jak Vás zkušenosti z výzkumu inspirovaly ve Vaší vlastní práci v nemocnici a jak s nimi dál naložíte?

Doc. PhDr. Zuzana Havrdová, CSc.

V Praze, dne 23. 8. 2018